

Parkeringsstrategi för Falu tätort

Bilaga: Kunskapsunderlag och nulägesbeskrivning

Antagen av kommunfullmäktige 2019-11-21

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	INLEDNING	1
2	UNDERLAG OCH UTGÅNGSPUNKTER	1
2.1	Ett större Falun	1
2.2	Översiktsplan FalunBorlänge	1
2.3	Fördjupad översiktsplan för Falu tätort och området runt Varpan	2
2.4	Hållbarhetsprogrammen	2
2.5	Trafikstrategi för Falu kommun.....	2
3	NÅGRA VERKTYG I PARKERINGSFRÅGOR.....	3
3.1	Plan- och bygglagen	3
3.2	Parkeringsnorm	4
3.3	Avgifter och tidsreglering för bilparkering.....	4
3.4	Parkeringsköp.....	4
3.5	Gröna parkeringstal	5
3.6	Samnyttjad parkering	5
3.7	Mobilitetsarbete.....	6
4	NULÄGESBESKRIVNING	6
4.1	Bilnehav	6
4.2	Bilparkering och belägningsgrad.....	7
4.3	Parkeringsnorm	11
4.4	Parkeringsgarage.....	11
4.5	Parkering för rörelsehindrade	11
4.6	Parkeringsköp.....	12
4.7	Parkeringsbehov	12
4.8	Tillstånd och dispenser	13
4.9	Datumparkering, parkeringsförbud och tidsreglering	14
4.10	Skyltning	15
4.11	Parkeringsavgifter i centrum	16
4.12	Felparkeringsavgift	17
4.13	Parkeringsplatskostnader	18
4.14	Parkeringsköp.....	18
4.15	Parkeringsbolaget Falu P AB	18
4.16	Cykelparkering och belägningsgrad.....	19
5	KARTOR OCH TABELLER	20
5.1	Parkeringsanläggningar	20
5.2	Felparkeringsavgifter	21

1 INLEDNING

Det här dokument är en bilaga till Parkeringsstrategi för Falu tätort och utgör ett kunskapsunderlag och en nulägesbeskrivning. Dokumentet innehåller en redovisning av lokala mål, inriktningar och rekommendationer i styrande dokument som parkeringsstrategin har förhållit sig till. Den beskriver nuläget vad gäller parkeringsfrågorna i tätorten samt förklarar några användbara verktyg i parkeringsfrågor och olika parkeringsbegrepp.

2 UNDERLAG OCH UTGÅNGSPUNKTER

Vid framtagandet av parkeringsstrategin har utgångspunkten varit mål, strategier och inriktningar i ett antal kommunala styrdokument. Nedan redovisas dessa mål, rekommendationer och inriktningar i de dokument som parkeringsstrategi haft som utgångspunkt.

2.1 Ett större Falun

Falu kommuns vision från 2013: Ett större Falun är ett uttryck av en gemensam framtidsbild av Falun. Den ska väcka inspiration och ge kraft och energi att utvecklas åt samma håll.

2.2 Översiktsplan FalunBorlänge

Översiktsplanen är gemensam med Borlänge kommun och antogs 2014. Översiktsplanens mål ska genomsyra alla separata strategier som tas fram i kommunen. Det finns flera teman i översiktsplanen som har koppling till trafik och parkering. Punkterna nedan har plockats ut från översiktsplanens rekommendationer och inriktning och är av särskild betydelse för parkeringsstrategin:

- Markytor ska föras över från biltrafik till förmån för gående, cyklister och kollektivtrafik. Bilparkeringar ska göras mer ändamålsenliga och anpassade i antal, mer utrymme ska skapas för annan utveckling av städernas centrala delar.
- Gång och cykling ska prioriteras och kollektivtrafiken ska utvecklas. Trygga cykelparkeringsplatser ska finnas i närheten av målpunkten och vid byte av färdmedel.
- Biltrafiken ska minska kraftigt. Biltransporter i städernas centrum ska ske på gående och cyklisters villkor.
- Städerna ska förtätas, i första hand stadskärnorna och kring resecentrum.
- FalunBorlänge ska vara aktiv i omställningen till ett hållbart samhälle och våga gå före.
- Transportsystemet ska underlätta vardagen för människor och företag.
- Fyrstegsprincipen ska vara utgångspunkt och man ska planera för alla.

2.3 Fördjupad översiktsplan för Falu tätort och området runt Varpan

Falun och Borlänge kommuner har arbetat parallellt med fördjupade översiktsplaner för tätorterna Falun och Borlänge. Den fördjupade översiktsplanen för Falu tätort och området runt Varpan antogs i kommunfullmäktige hösten 2018. I dokumentet framgår det att parkeringsstrategin ska bidra till att Falun ska vara tillgängligt för alla och stödja utvecklingen mot ett effektivt nyttjande av marken i kommunens centrala delar. Parkeringsstrategin ska även uppmuntra till att fler väljer att gå, cykla eller resa kollektivt istället för att ta bilen och att staden blir attraktivare och har en hållbar utveckling.

2.4 Hållbarhetsprogrammen

För att nå kommunens vision Ett större Falun och det övergripande målet Hållbar utveckling har kommunen tre strategiska styrdokument, som antogs 2014 och 2015:

- Miljöprogrammet 2020
- Folkhälsoprogrammet 2020
- Tillväxtprogrammet 2020

Miljöprogrammet: Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

Ett av stegen för att nå målet är hållbara transporter där delmålen är att:

- antalet resor med buss har ökat med 20 % under perioden 2014–2020.
- biltrafiken har år 2020 minskat (km/invånare, år)
- cyklandet (mätt vid kommunens mätstationer) har år 2020 fördubblats jämfört med år 2013.

Folkhälsoprogrammet: Ett av fokusområdena i programmet är hälsofrämjande livsmiljöer och det handlar bland annat om tillgång till en väl fungerande kollektivtrafik och trygga och säkra gång- och cykelvägar.

Tillväxtprogrammet: I programmet är det bland annat fokus på livsmiljöer och infrastruktur. När det gäller livsmiljöer är målet bland annat att fortsätta utveckla en attraktiv stadskärna med handel många restauranger, caféer och kulturaktiviteter. En stadskärna som förnyas, där det alltid händer någonting och där det finns ett rikt utbud för alla människor. När det gäller infrastruktur är målet bland annat att ha ett funktionellt och miljöanpassat transportsystem. Att gå, cykla, åka kollektivt eller välja andra miljöanpassade transportsätt är det självklara valet året om. Transportsystemet är ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbart för medborgare och näringsliv i hela kommunen. Nyttänkande, kreativa idéer och samarbete förverkligar målen.

2.5 Trafikstrategi för Falu kommun

Trafikstrategin antogs 2012 och parkeringsstrategin ska stödja och bidra till att övergripande trafikrelaterade mål som finns i kommunens trafikstrategi nås, exempelvis:

- Andelen gång och cykelresor ska öka och ersätta korta bilresor under 5 kilometer
- Hälsopåverkande utsläpp och bullerstörningar från vägtrafiken ska minska
- Klimatpåverkande utsläpp från fordonstrafiken ska minska

- Andelen resor med buss inom Falu kommun ska öka
- Möjligheten att pendla kollektivt till och från Falun ska förbättras
- Besöksnäringens tillgänglighet till Falun ska öka
- Trafikmiljön ska utformas så att den stärker staden som social mötesplats
- Tillgängligheten till Falu centrum ska vara fortsatt god för den som behöver åka bil
- Trafikmiljön ska ges en mer estetiskt tilltalande utformning
- Falu kommun ska stärka sin roll som drivande aktör inom hållbart resande.

För att uppnå ett hållbart transportsystem ska följande förhållningssätt tillämpas:

Tänk “hela resan” och fokusera på helheten. En samsyn och samordning mellan trafikplanering, stadsplanering, användare av transportsystemet, regionen och näringslivet som integrerar de tre hållbarhetsaspekterna ekologi, ekonomi och det sociala. Helhetssyn sätter fokus på hur olika färdmedel kan kombineras för att hela resan ska kunna ske så hållbart som möjligt.

Flytta fokus från rörlighet till tillgänglighet. Det grundläggande behovet handlar om tillgänglighet det vill säga möjligheten att ta del av och använda olika slags utbud av varor och tjänster. Ofta, men inte alltid, förutsätter det rörlighet.

Använd fyrstegsprincipen. Utvecklingsarbetet ska präglas av den så kallade fyrstegsprincipen som i första hand prioriterar åtgärder som påverkar transportefterfrågan och val av transportsätt (1. Tänk om), i andra hand åtgärder som ger effektivare utnyttjande av befintlig infrastruktur (2. Optimera), i tredje hand punktvisa förbättrings- och ombyggnadsåtgärder i befintlig infrastruktur (3. Bygg om) och i sista hand en balanserad utbyggnad av infrastrukturen med nyinvesteringar och större ombyggnadsåtgärder (4. Bygg nytt).

3 NÅGRA VERKTYG I PARKERINGSFRÅGOR

3.1 Plan- och bygglagen

Kommunen har ett övergripande ansvar för parkeringsplaneringen. Kommunen har dock ingen skyldighet att anordna parkering på privat kvartersmark. Enligt plan och bygglagen ligger ansvaret på fastighetsägaren. Som stöd för att göra en bedömning av efterfrågan har Falu kommun en parkeringsnorm för bil och cykel som används i detaljplaneringen och bygglovprövningar.

PBL (2010:900) 8 kap 9-10 §:

”En obebyggd tomt som ska bebyggas ska ordnas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- eller landskapsbilden och till natur- och kulturvärdena på platsen. Tomten ska ordnas så att [...] det på tomten eller i närheten av den i skälig utsträckning finns lämpligt utrymme för parkering, lastning och lossning av fordon, [...] Om tomten ska bebyggas med byggnadsverk som innehåller en eller flera bostäder eller lokaler för fritidshem, förskola, skola eller annan jämförlig verksamhet, ska det på tomten eller i närheten av den finnas tillräckligt stor friyta som är lämplig för lek och utevistelse. Om det inte finns tillräckliga utrymmen för att ordna både friyta och parkering [...] ska man i första hand ordna friyta.

Det som gäller i fråga om utrymme för parkering, lastning och lossning och om friyta [...] ska i skäligen utsträckning också tillämpas om tomten är bebyggd.”

3.2 Parkeringsnorm

En parkeringsnorm beskriver behovet av bil- respektive cykelparkeringsplatser för olika lokaltyper vid nybyggnation och ändrad användning.

En väl utformad parkeringsnorm kan på lång sikt förändra parkeringsutbudet i en riktning mot en hållbar stadsutveckling. Gällande parkeringsnorm, antogs av kommunfullmäktige 2014-03-13, kan i samband med en revidering kompletteras med gröna parkeringstal och ett tal om maximalt antal bilparkeringsplatser.

3.3 Avgifter och tidsreglering för bilparkering

Avgifter och tidsreglering kan användas för att exempelvis öka tillgängligheten och göra det möjligt för fler besökare att komma till centrum eller på annat sätt förändra beläggningen på parkeringsytor.

3.3.1 Avgifter

Parkeringsavgifter kan vara ett sätt att påverka tillgängligheten till exempelvis besöksparkeringar i centrum. Detta kan ske genom att i större utsträckning marknadsanpassa avgifterna för parkering. Priselasticiteten för besöksparkering är låg och avgiftsnivån påverkar inte valet att besöka innerstaden i någon större utsträckning i medelstora och större städer med attraktiva centrumområden.¹ Om omsättningen av parkerade bilar är hög på parkeringsplatser nära centrala besöksmål kan det gynna olika besöksnäringar i staden som handel, nöje, kultur etc.

Kommunen ställer krav på byggherrar att tillhandahålla ett visst antal bilparkeringsplatser på kvartersmark. För att undvika att boende nyttjar allmänna parkeringar på gata och allmän plats kan t.ex. avgiften för bilparkering på dessa ställen vara lika hög eller högre än avgiften för boendeparkering på kvartersmark i samma område.

3.3.2 Tidsreglering

I vissa lägen räcker det inte med enbart avgifter för att få en tillräckligt hög omsättning av parkerade bilar. På bilparkeringsplatser där det är viktigt att ha en hög omsättning av parkerade bilar kan parkeringstiden även regleras.

3.4 Parkeringsköp

Parkeringsköp är ett verktyg som kan användas vid planering av utrymme för parkering i städer och tätorter. I städer som förtätas kan parkeringsfrågan bli en begränsande faktor vid nyproduktion av flerbostadshus och byggnader för verksamheter. Att anlägga parkering i underjordiskt garage är dyrt och kan innebära att en exploatör har svårt att få ekonomisk hållbarhet i sitt projekt.

¹ Parkering för hållbar stadsutveckling, Sveriges kommuner och landsting 2013

Parkeringsköp innebär att en byggherre vid ny- eller ombyggnad får köpa platser av kommunen i befintlig eller tillkommande gemensamma bilparkeringsanläggningar. Fastighetsägaren erbjuds på det här sättet att delta finansiellt i en gemensam anläggning och skriver ett avtal med kommunen om parkeringsköp. Parkeringsköpet förekommer i två olika former: friköp och avlösen¹. Friköp är ett alternativ där fastighetsägaren betalar ett engångsbelopp till exempelvis kommunen som då själv eller via sitt parkeringsbolag åtar sig att anlägga bilparkeringsplatser. Betalningen sker ofta omedelbart eller vid ett senare tillfälle. Det ställs inga krav på fastighetsägaren att hyra ett visst antal bilplatser. Avlösen innebär att fastighetsägaren under ett antal år (ofta minst 25 år) förbinder sig att hyra bilplatserna och ibland även lånar ut ett belopp som motsvarar kostnaden för att anlägga bilplatser.

Fördelar med parkeringsköp är bland annat att de ger möjlighet till flexibilitet och att behovet av många små parkeringar kan läggas samman till några större parkeringsytor som kan bli mer effektiva för både trafikanter och operatörer. Ett parkeringsköp ger kommunen möjlighet arbeta med bilparkeringsanläggningens tillgänglighet, säkerhet och trygghet samt se till att anläggningen smälter in i stadsmiljön. Parkeringsköp anses vara ekonomiskt fördelaktigt för fastighetsägarna, men kan, beroende på hur avtal tecknas innebära en ekonomisk osäkerhet för kommunen då framtida hyresintäkter inte är garanterade i alla tillfällen. För en kommun innebär detta dessutom ansvar och kostnader för drift och underhåll av anläggningen.

3.5 Gröna parkeringstal

Gröna parkeringstal är ett erbjudande till fastighetsägaren i samband med ny- eller ombyggnad eller ändrad användning av fastigheter. Om fastighetsägaren åtar sig att genomföra åtgärder som hör till fastigheten och stimulerar ett mer hållbart resande samt ett minskat bilparkeringsbehov, kan denne få anlägga färre bilparkeringsplatser än vad kommunens parkeringstal anger. Initiativet är frivilligt och tas upp i samband med planläggning eller i bygglovskedet och presenteras för kommunen som bedömer om och i vilken utsträckning reduktion kan beviljas. Kommunen måste säkerställa att fastighetsägaren fullföljer sina åtaganden.

Åtgärderna kan t ex handla om att förbättra möjligheterna att cykla till och från fastigheten, tillgång till cykelverkstad, prova-på-kort på kollektivtrafik, kylrum/postrum för mottagning av varor för hemkörning eller tillhandahålla bilpool eller elcykelpool. För att dessa mobilitetstjänster ska ge effekt måste det finns goda alternativ till bilen. På landsbygden där det är för långt att cykla till staden ger inte cykelfrämjande insatser samma effekt som mitt i centrum. Där utbudet med kollektivtrafik är glest ger inte heller gratis busskort samma effekt som en lokalisering nära ett resecentrum. Gröna parkeringstal är därför primärt tillämpningsbara i centrala lägen. Nu gällande (2018) parkeringsnorm, antagen av kommunfullmäktige 2014-03-13, medger inte denna typ av reduktion.

3.6 Samnyttjad parkering

Samnyttjad parkering är något som eftersträvas i de flesta städer. Det innebär att inga bilparkeringsplatser är fysiskt reserverade utan vem som helst kan nyttja parkeringen oavsett ärendetyp. Vinsten med detta är en jämnare beläggning och minskat behov av antal bilparkeringsplatser. Samnyttjande av parkering fungerar bäst i områden med en blandning

av bostäder, handel och arbetsplatser. På offentliga platser och på gatumark är det vanligast att samnyttjad parkering finns. Däremot är det mer ovanligt i bostadsområden och vid arbetsplatser.

3.7 Mobilitetsarbete

Mobilitetsarbete eller Mobility management (MM) är ett koncept för beteendepåverkan inom transportområdet och ett komplement till mer traditionell trafikplanering, som har utvecklats på europeisk nivå. Grundläggande för mobility management är användningen av mjuka åtgärder såsom kampanjer, bilpooler, reserådgivning och parkeringsstyrning. Åtgärder som oftast inte kräver stora finansiella investeringar, men som ändå ofta förbättrar effektiviteten av fysisk infrastruktur genom att optimera användningen. Det handlar om att på olika sätt effektivisera användandet av transporter och infrastruktur. Syftet är att påverka resan innan den har börjat. När det gäller parkering är samutnyttjande av bilparkering, bilpooler, och prioritering av cykelparkeringar, testresenär bra exempel på åtgärder inom mobilitetsarbete.

4 NULÄGESBESKRIVNING

4.1 Bilinnehav

Bilinnehavet i Falu kommun är lägre än i Borlänge kommun och i Dalarna totalt, men högre än i hela landet. År 2017 var personbilinehavet i Falu kommun (exklusive bilar ägda av en juridisk person) 431 bilar per 1000 invånare. Samma år var bilinnehavet 448 bilar i Borlänge, 463 i Dalarna och 377 i hela landet.

Sedan år 2014 har bilinnehavet i Falu kommun ökat med drygt 3 %. Motsvarande ökning i hela landet är knappt 2 %.

4.2 Bilparkering och beläggingsgrad

I Falu centrum och stadsdelarna Östanfors, Villastaden, Kyrkbacken, Bergalid, Gamla Herrhagen och Elsborg finns ca 4 200 allmänna bilparkeringsplatser, se bild nedan. Av dessa bilparkeringsplatser är ca 900 inte avgiftsbelagda däribland Tisken ca 400 st, Städet ca 140 st samt Bangården 300 st.

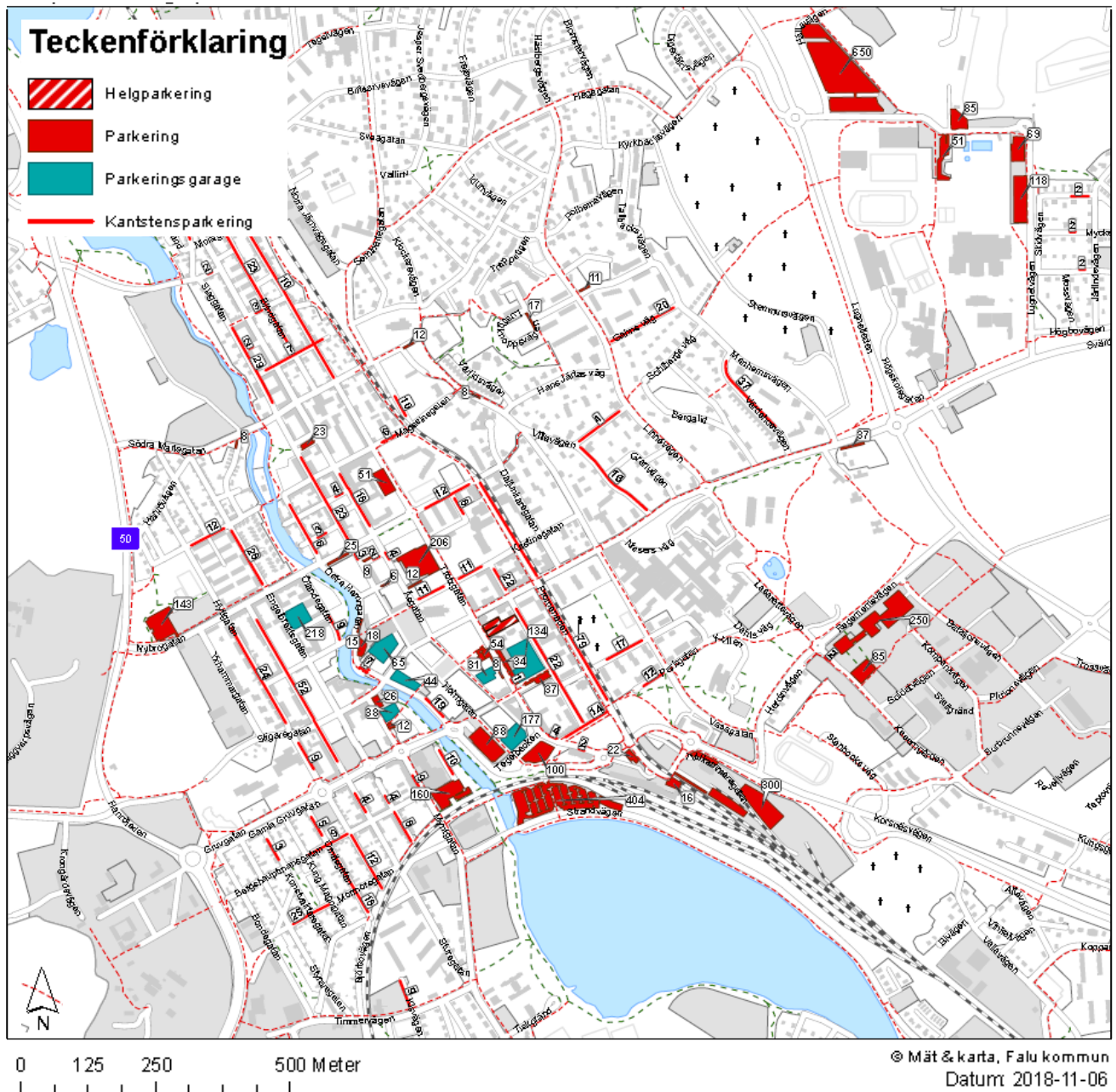

Bild 4.1: Allmänna bilparkeringsplatser.

Inom centrala Falun är det inte mer än 100 m avstånd (fågelvägen) till närmaste bilparkeringsplats, se bild 4.2.

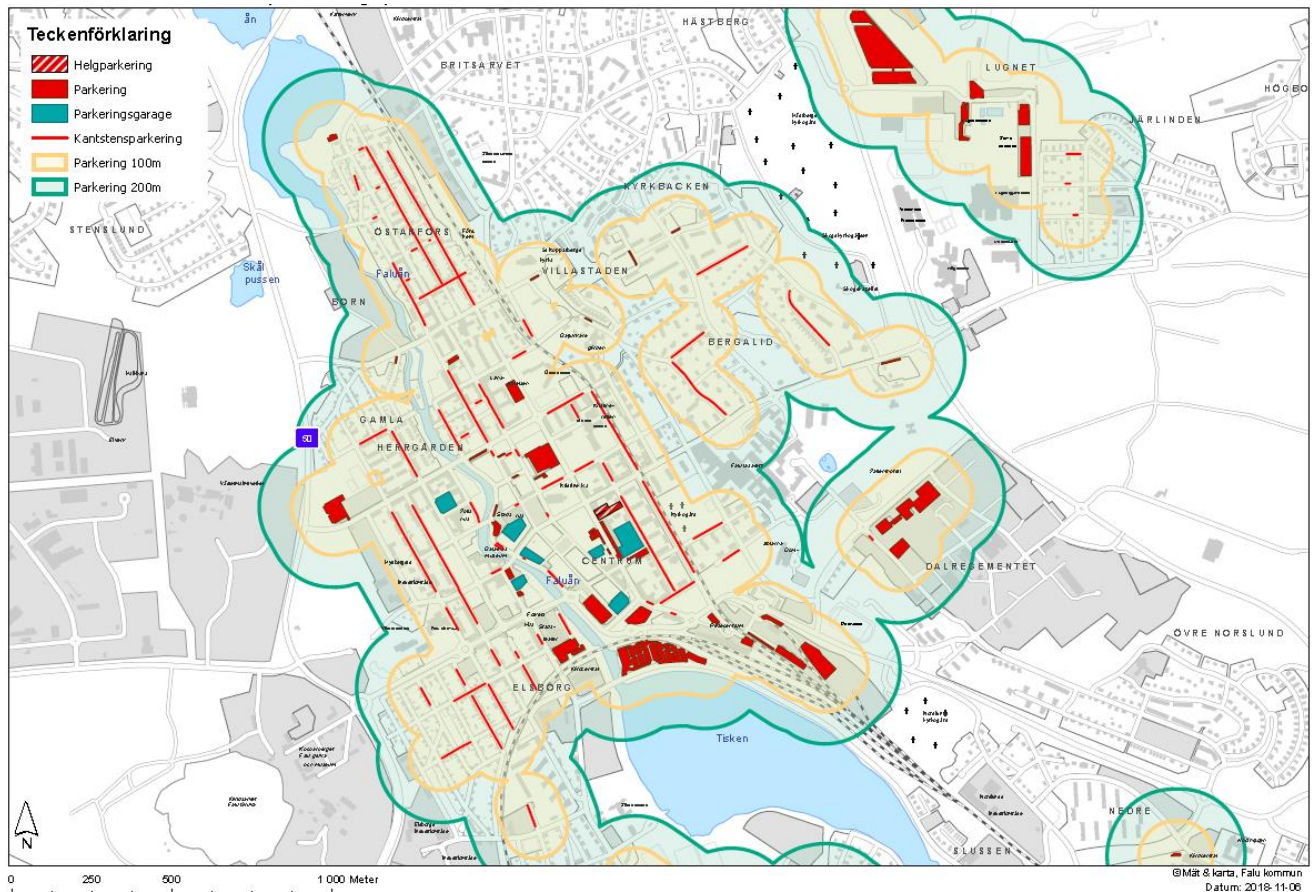

Bild 4.2: Avstånd till närmaste allmän bilparkeringsplats.

Regelbunden parkeringsräkning i centrala Falun påbörjades våren 2015. Från och med år 2018 genomförs parkeringsräkning vår och höst. Räkningen sker måndag, onsdag, fredag och lördag kl. 08.30, ca kl.12.30 och ca kl.18.30, under en vecka när det inte är någon helgdag eller annat arrangemang i centrum eller resten av tätorten. Det ska vara en så ”vanlig” vecka som möjligt. Kommunen strävar efter 80 % beläggningsgrad på de allmänna bilparkeringsplatserna dagtid och en jämnare beläggning under hela dygnet, vilket framgår i parkeringsstrategin för Falu tätort.

Bilderna nedan visar beläggningsstatistiken från våren 2018, måndag, onsdag och fredag kl. 12:30 på avgiftsbelagda och avgiftsfria bilparkeringsanläggningar. Bild 4.3 visar att beläggningen på avgiftsbelagda parkeringarna kl 12.30 fredag är över 80 %, vilket kan räknas som hög beläggning. Övriga tider och dagar är beläggningen medelhög, 50-79 %, eller låg, under 50 %. Beläggningen på de avgiftsfria bilparkeringsanläggningarna är betydligt högre, över 80 %, måndag och onsdag kl 8.00 samt måndag, onsdag och fredag kl 12.30 och 14.30. Fredag kl 8.00 samt måndag och onsdag kl 18.30 är beläggningen låg, se bild 4.4.

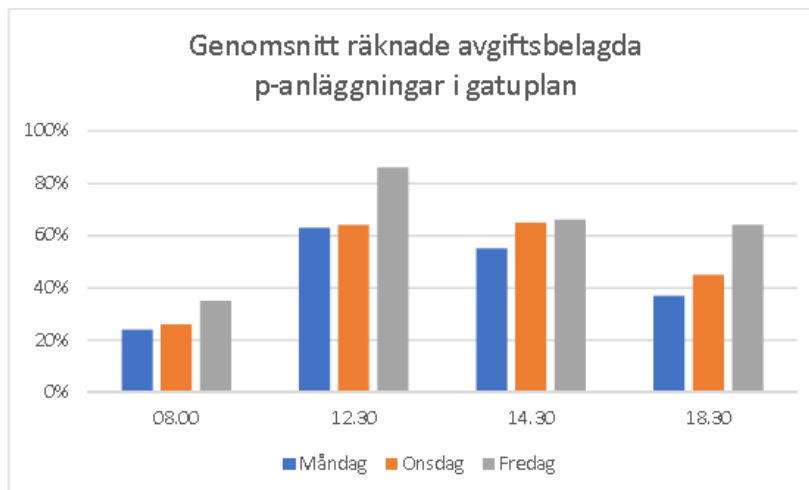

Bild 4.3: Beläggningsstatistik från våren 2018 för avgiftsbelagda bilparkeringsanläggningar i gatuplan.

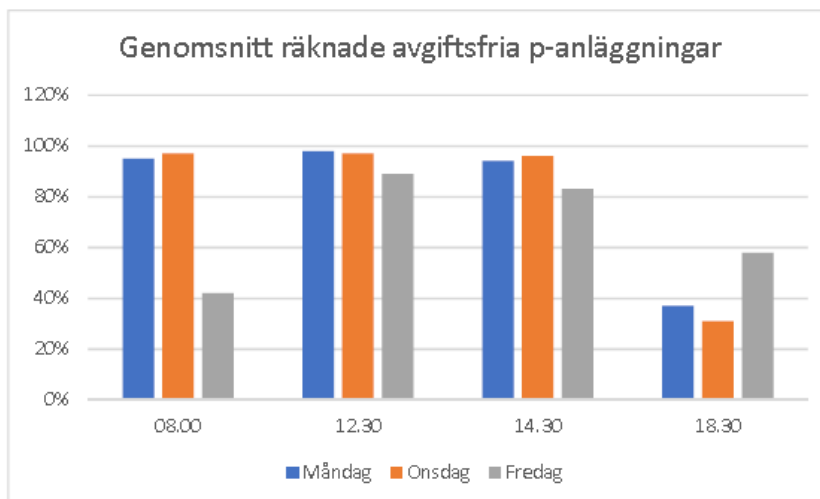

Bild 4.4: Beläggningsstatistik från våren 2018 för bilparkeringsanläggningarna Tisken och Städet.

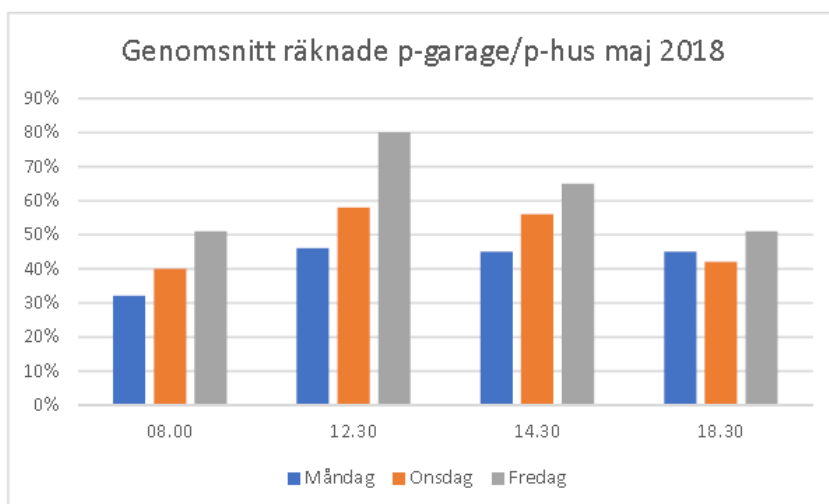

Bild 4.5: Beläggningsstatistik från våren 2018 för bilparkeringsgarage och bilparkeringshus.

Vad gäller beläggningen i bilparkeringsgaragen och bilparkeringshusen under våren 2018 är den högre kl 8.00 än motsvarande tid på markparkeringsplatserna, se bild 4.5. Övriga tider är beläggningen i parkeringsgaragen och parkeringshusen något lägre eller lika som markparkeringsplatserna. Beläggningen i parkeringsgaragen och parkeringshusen har ökat kraftigt under de senaste åren.

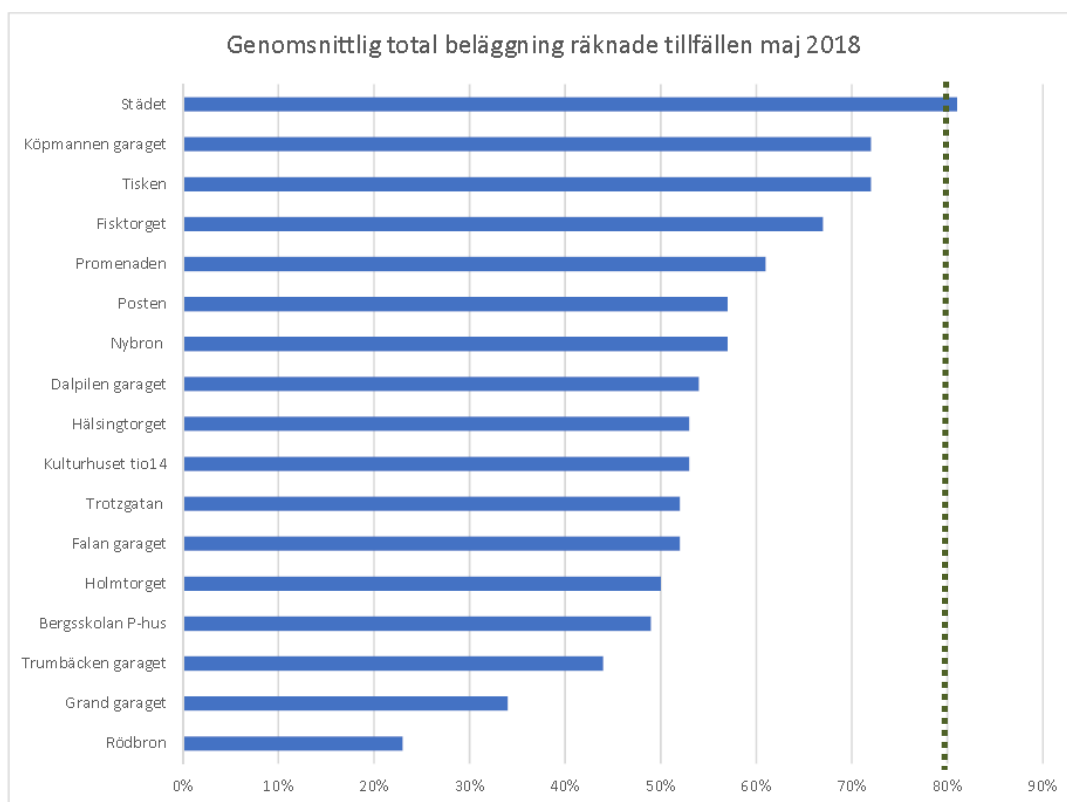

Bild 4.6: Genomsnittlig total beläggning våren 2018. Prickad linje visar kommunens eftersträvade beläggningsgrad dagtid.

I bild 4.6 framgår det att de bilparkeringsanläggningarna som har högst beläggning är de avgiftsfria, Tisken och Städet samt Köpmannen garaget och markparkeringarna vid Fisktorget, Promenaden, Posten och Nybron. De bilparkeringsanläggningar som har lägst beläggning är Rödbron och Grand garaget.

Karta över parkeringsanläggningar finns i kapitel 5.

4.3 Parkeringsnorm

En parkeringsnorm för bil och cykel för Falu kommun antogs av kommunfullmäktige 2014. I Falu kommun är det myndighetsnämnden för bygg och miljö som, i samband med bygglovet, bedömer bilplatsbehovet som fastighetsägaren ska tillgodose, på den egna fastigheten eller i närheten av denna. Vid denna bedömning ska parkeringsnormen för Falu kommun användas.

4.4 Parkeringsgarage

I centrala Falun finns det sex privatägda bilparkeringsgarage och ett bilparkeringshus som är öppna för allmänheten; Falan, Dalpilen, Köpmannen, Grand, Kardmakaren, Trumbäcken och Bergskolan. Beläggningsgraden har ökat markant i garagen under de senaste åren. Under 2018 har förbättringar i garagen genomförts, till exempel har Falan och Dalpilen fått nymålade nya linjer till parkeringsplatserna. Köpmannen och Trumbäcken kommer också att få ny målning av parkeringsplatserna. Tillgängligheten har också förbättrats i Falan då en rundkörningsmöjlighet har anordnats för att underlätta parkering i garaget. Eftersom flera av garagen är gamla återfinns flera små parkeringsrutor, vilka nu kommer att nyttjas som en fördel när införandet av differentierade avgiftsnivåer sker. I Dalpilen påbörjades det arbetet i november 2018.

4.5 Parkering för rörelsehindrade

Att anordna parkering för de med rörelsehinder handlar om att göra staden tillgänglig för alla. Kommunen utfärdar parkeringstillstånd för rörelsehindrade enligt nationella regler och tillståndet gäller i hela landet. Det finns 69 bilparkeringsplatser för rörelsehindrade i centrum med omnejd. Utöver dessa finns det platser på privat kvartersmark som kommunen inte har uppgifter om.

Personer med parkeringstillstånd för rörelsehindrade parkerar avgiftsfritt i Falun. Om en bilparkeringsplats för rörelsehindrade är upptagen har personen med parkeringstillstånd för rörelsehinder rätt att parkera på en vanlig plats utan att betala. Det kan i praktiken vara svårt för rörelsehindrade med vissa typer av rörelsehinder att parkera på en vanlig parkeringsplats då utrymmet kring fordonet då ofta blir begränsat.

4.6 Parkeringsköp

Parkeringsköp var vanligt förekommande på 1970- och 80-talen i Falun då innerstadskvarteren byggdes färdiga. Det finns ett trettiotal sådana avtal från 60-talet och framåt. År 2015 aktualiserades frågan igen och kommunfullmäktige beslutade 2015-04-09:

1. *Avtal om parkeringsköp kan tillämpas om det bedöms som möjligt och lämpligt att investera i parkeringsanläggningar i närområdet eller om plats finns i befintlig anläggning i närområdet.*
2. *Avgiften vid parkeringsköp ska vara 124 000 kr per bilplats och indexregleras med SCB entreprenadindex med januari 2015 som basmånad.*

Förutom parkeringsköpsavgiften får kommunen intäkter via hyresavgifter för platserna som omfattas av parkeringsköpet. De pengar som inbetalas till kommunen genom dessa parkeringsköpsavtal ska, liksom tidigare, avsättas för framtida utbyggnad av parkeringsanläggningar och får således inte användas för annan verksamhet.

Kommunen äger idag (2018) inga lämpliga bilparkeringsanläggningar som kan användas för parkeringsköp.

4.7 Parkeringsbehov

En parkeringsplats kan tillgodose flera parkeringsbehov. De vanligaste transportmedlen som behöver parkering är cyklar och personbilar. Utöver dessa finns i vissa fall behov för parkering för andra fordon och fordonskombinationer.

4.7.1 Angörings- och korttidsparkering (5-15 min)

Till angörings- och korttidsparkering hör bland annat lastplatser och på- och avstigningsplatser. Parkeringsplatserna är viktiga för att skapa tillgänglighet för varuleveranser eller andra korttidsärenden. Att prioritera dessa typer av platser skapar också bättre förutsättningar för handel och verksamheter i staden. I Falun finns det på gatumark 12 lastplatser i centrala staden, två för på- och avstigning på Kullen och på Lugnetvägen och två områden med taxiplatser på Åsgatan och vid Holmtorget.

Då en del ärenden i staden tar kort tid är det viktigt att erbjuda platser så att detta kan skötas effektivt. Om korttidsparkering är dominerande i stadsbilden genererar det mer biltrafik dels i form av söktrafik men även i form av att bilens närhet till målpunkten kan konkurrera ut gång-, cykel och kollektivtrafik.

Tidsreglering 5-15 minuter finns på Sturegatan.

4.7.2 Arbetsplatsparkering

Falu kommun har inga specifika utpekade bilparkeringsanläggningar för de som arbetar i staden utan det förutsätts att arbetspendlare med bil antingen parkerar på arbetsplatsens fastighet eller under samma premisser som övriga på allmän parkering.

4.7.3 Boendeparkering

Parkering för boende sker vanligtvis på kvartersmark. Inom datumparkeringszonen förekommer det dock att bilparkeringsplatser på gatumark används av boende.

4.7.4 Infarts- och pendelparkering

Bilparkeringsanläggningarna Tisken och Städet fungerar som infartsparkeringar, dessa är idag (2018) avgiftsfria.

För de med bil som ska pendla vidare med tåg eller buss från Resecentrum finns 400 bilparkeringsplatser där det går att parkera längre än ett dygn. Av de är 300 avgiftsfria med möjlighet att parkera upp till 10-dygn. Det finns även 100 bilparkeringsplatser närmast tågstationen där avgiften är 20 kr/dygn. På dessa får man parkera max 7 dygn. Bilparkeringsplatserna vid Resecentrum kan även användas som infartsparkering.

4.7.5 Parkeringsplatser med laddningsstolpe

Det är Falu Energi & Vatten som bygger ut infrastrukturen för elfordon i Falu kommun. I Falu tätort finns det bilparkeringsplatser med laddningsstolpe på parkeringen Holmtorget, Posten, Städet, Falu Gruva, Coop och ICA Maxi. Dessutom finns det även i Bjursås, Enviken (Rönndalen), Linghed, Sundborn och Svärdsjö (Borgärdet).

4.7.6 Motorcykelparkering

Det finns idag (hösten 2018) nio motorcykelparkeringar varav sju av dessa har MC-boxar d.v.s. möjlighet att låsa in hjälm och utrustning. Motorcykelparkeringar finns på följande platser:

- 1 st i Falangaraget, öppen året om
- 5 st på Holmtorget, öppna 1/5 tom 1/10
- 2 st på Hälsingtorget, öppna 1/5 tom 1/10
- 1 st på Tisken, öppen året om

4.7.7 Parkeringsplatser för lastbilar, bussar, husbilar

I dagsläget (2018) finns det fem allmänt tillgängliga lastbilsparkeringsplatser på Tisken. På Trotzgatan mellan Bergskolegränd och Svärdsjögatan finns det en parkeringsplats där buss, husbil och fordon med tillkopplad släpkärra (även husvagn) får parkeras i högst 45 min. Dessutom kan bussar och lastbilar parkera efter Promenaden. På Bangården finns också parkeringsplatser för buss och lastbil. Vid Gruvan finns 22 parkeringsplatser för husbilar nattetid och 25 platser dagtid samt fyra parkeringsplatser för bussar. Från och med våren 2019 kommer det att anordnas parkeringsplatser för husbilar på Bangården.

4.8 Tillstånd och dispenser

I Falun är det Falu P som säljer tillstånd till fordon för tillgång till bilparkeringsplatser. Tillstånd går att köpa för fordon som gör det möjligt att parkera var som helst i ett parkeringsgarage i mån av plats. Det går även att köpa tillstånd till en fysiskt reserverad bilparkeringsplats eller betala månadsavgift för att kunna parkera i ett visst område eller på en viss bilparkeringsplats.

En annan form av tillstånd är nyttoparkeringstillstånd. Det utföras av Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen och kan fås för ett år i taget till en årsavgift. Syftet är att möjliggöra uppställning för företag och service såsom hantverkare eller hemtjänst som

behöver angöra nära en målpunkt, men där allmänna parkeringsreglerna inte möjliggör uppställning enligt behoven.

Under 2017 har ett femtiotal nyttoparkeringstillstånd utfärdats och ett fåtal fordon har fått ett specifikt nyttoparkeringstillstånd för mobila kök.

Tillfälliga parkeringstillstånd eller dispenser för tex flytt, som kräver att man behöver parkera där det allmänt inte är tillåtet, används sparsamt i Falun och det krävs en bra motivering för att få ett sådant. Dessa utfärdas av Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

4.9 Datumparkering, parkeringsförbud och tidsreglering

Med några undantag gäller datumparkering i stort sett hela Falu tätort. I de centrala stadsdelarna är parkering t ex ständigt förbjuden om inte annat anges. På ett tiotal gator eller delar av gator gäller veckoparkering. Bilden nedan visar datumparkeringszonen och parkeringsförbudszonen i centrum 2018.

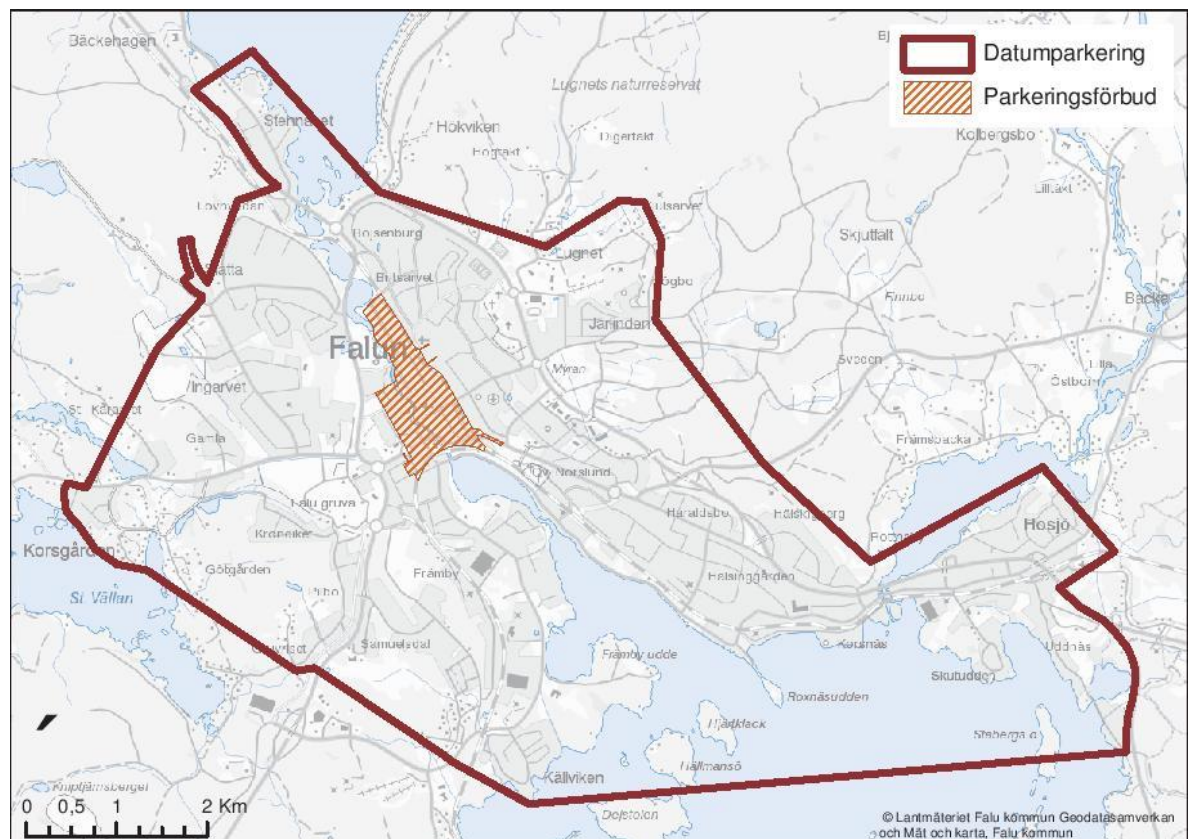

Bild 4.7: Datumparkeringszonen och parkeringsförbudszonen i Falun 2018.

I april 2019 beslutade Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden om ny parkeringsförbudszon.

Allmänt gäller att fordon får parkera på kvartermark i maximalt 24 timmar (SFS 1984:318).

I Falun gäller även maximalt 24 timmars parkering på gatumark om inget annat anges.

Andra tidsregleringar i centrala Falun är t ex:

- Max 10 dygn på Perrongen
- Max 7 dygn på Bangården.
- Max 10 timmar på Kung Gustafs Torg, i Trumbäcken garaget och på delar av Trotzgatan.
- Max 4 timmar på Holmtorget och delar av Hyttgatan.
- Max 2 timmar på Östra Hamngatan vid Bergströmsgallerian, Hälsingtorget, Kristinegatan vid Kristine kyrka och delar av Slaggatan.
- Max 1 timme på Fisktorget och Stadshusgränd.
- Max 30 minuter vid tågstationen och på delar av Stigaregatan och Åsgatan.
- Max 15 min på delar av Sturegatan.

4.10 Skyltning

Principen i Falun är att när man kör bil till staden och ska till centrum så ska man först ledas av skyltar som visar vägen till centrum. Härnäst är tanken att hänvisa biltrafiken till den så kallade ”Inre ringen”, se bilden nedan. Från inre ringen hänvisas biltrafiken till centrala bilparkeringsplatser.

Bild 4.8: Inre ringen.

Bild 4.9: P-skytning från inre ringen.

Digitala skyltar som visar öppettider och totalt antal bilparkeringsplatser finns på bilparkeringsanläggningarna Kulturhus tio14, Grand, Trumbäcken, Falan och Bergskolan. Skyltarna är även förberedda för räkneverk, som kan ange antal lediga platser.

4.11 Parkeringsavgifter i centrum

För att parkeringsavgifterna ska vara lika där Falu P AB övervakar har det beslutats om fyra avgiftsnivåer där de sköter parkeringsverksamheten. Avgifterna utgår från följande avgiftszoner:

- A. Högsta nivå (15 kr/timme): Attraktivaste platserna Fisktorget, Holmtorget, Hälsingtorget och kanstensparkeringar runt om.
- B. Mellannivå (10 kr/timme): Alla övriga platser innanför inre ringen samt alla centrala bilparkeringshus/-garage (undantaget för Rödbro och Bergskolan som har 5 kr/timme).
- C. Lägsta nivå (5 kr/timme): Övriga mer externa platser i centrum.
- D. Avgiftsfritt: Tisken, Städet med flera.

De olika avgiftsnivåerna gäller (2018) i de områden som framgår av bilden nedan med undantaget att bilparkeringshus och bilparkeringsgarage inom avgiftsnivå A som har

avgiftsnivå B samt att Rödbro och Bergskolan har avgiftsnivå C. En översyn av zonindelningen genomförs under hösten 2018, vilket innebär att zonindelningen kommer att förändras.

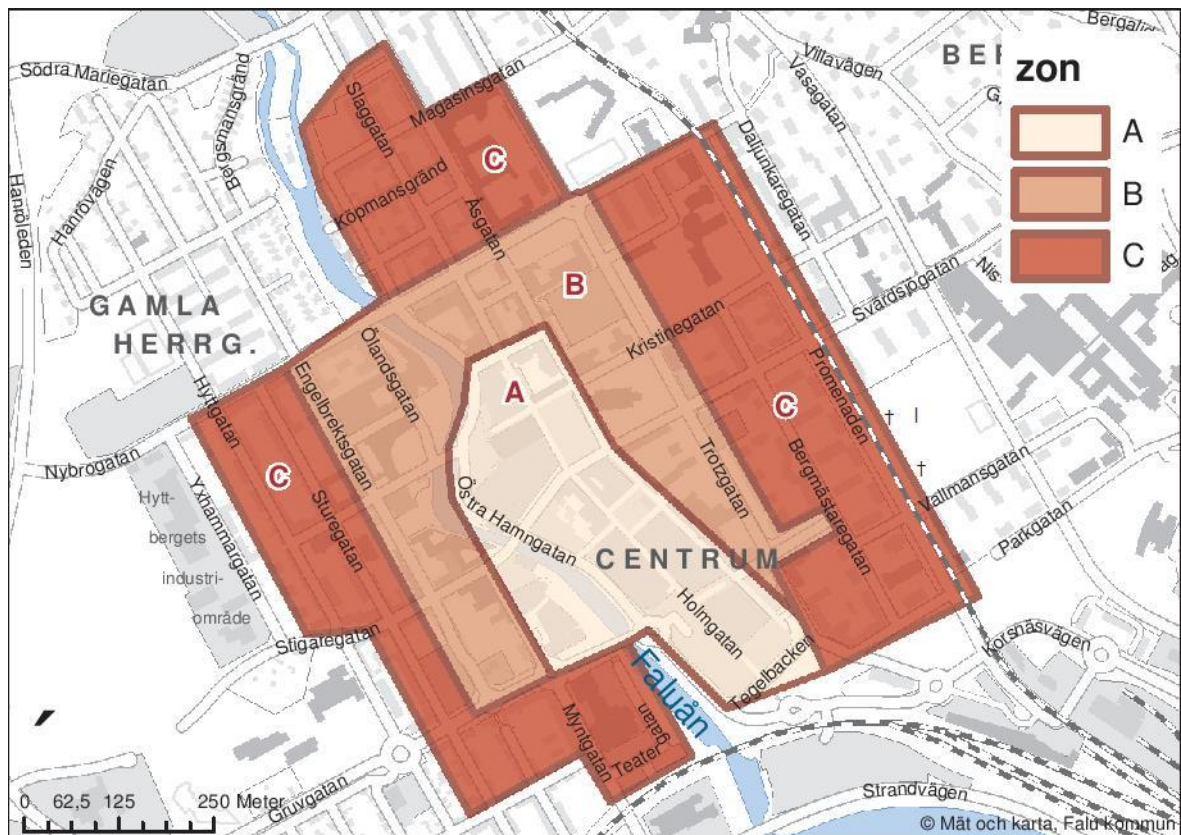

Bild 4.10: Parkeringsavgiftszoner i centrala Falun 2018.

Avgifterna ligger i Falu centrum alltså idag från 5 till 15 kr/timmen. Kommunfullmäktige beslutade 2011-02-10, § 9 att maximal parkeringsavgift får tas ut med högst 20 kr per timme.

4.12 Felparkeringsavgift

Felparkeringsavgifter används i första hand för att förhindra att fordon parkeras trafikfarligt och för att de som parkerar på en avgiftsbelagd parkering ska betala avgiften. Felparkeringsavgifterna i Falu kommun ligger mellan 200 och 1 000 kr. Nivån på avgiften ska motsvara förseelsen. En parkerande som parkerat trafikfarligt ska betala ett högre belopp än någon som parkerat på en bilparkeringsplats men stått där längre än tillåten tid.

- Den lägsta avgiften, 200 kr, gäller till exempel då ett fordon parkerats under längre tid än vad erlagd avgift avser.
- Avgiften 400 kr gäller till exempel då ett fordon parkerats i terräng.
- Ett fordon som parkerats trafikfarligt eller hindrat trafiken på något sätt får en felparkeringsavgift på 600 kr. Det kan till exempel vara parkering på en gång- eller cykelbana eller på fel sida av vägen enligt bestämmelser om datumparkering.
- Den högsta avgiften, 1 000 kr, gäller då ett fordon parkerats utan tillstånd på plats reserverad för rörelsehindrade.

Kompleta regler för felparkeringsavgifter finns i kapitel 5.

4.13 Parkeringsplatskostnader

Kostnaderna för en parkering består av markkostnad, anläggningskostnad, underhåll, övervakning och utveckling. I Falu kommun används nedanstående schablonpriser (2018) för beräkningar för av kostnader för bilparkeringsanläggningar:

- Mark-P: 20 000-25 000 kr per plats.
- P-hus: 150 000-200 000 kr per plats.
- P-garage: 300 000-500 000 kr per plats (beror på hur många våningar under mark)

Kostnaden för att lösa parkeringsbehovet varierar kraftigt beroende på vilken typ av anläggning man väljer och var den ska byggas. Lägst är anläggningskostnaderna för markparkeringar medan en bilplats i ett underjordiskt garage är dyrast.

4.14 Parkeringsköp

I dagsläget (2018) finns ingen tillgänglig bilparkeringsanläggning, som kommunen äger där parkeringsköp kan erbjudas.

Parkeringsköp var däremot vanligt förekommande på 1970- och 80-talen i Falun då innerstadskvarteren byggdes färdiga. Det finns ett trettiotal sådana avtal från 60-talet och framåt. Det senaste avtalet om parkeringsköp tecknades 2008. Övervägande del av dessa friköpta platser var till för handel- eller kontorverksamhet. I de allra flesta fall framgår inte läget av de friköpta platserna. I avtalen står i regel att kommunen ”åtar sig att ställa de av byggnadsnämnden föreskrivna antalet platser till förfogande, inom av kommunen ägd kvartersmark för parkeringsändamål” och att de får nyttjas av allmänheten. I dagsläget skulle ett sådant formulerat avtal inte vara giltigt. För att lagens krav på anordnande av parkeringsutrymme ska anses uppfyllt genom avtal om parkeringsköp krävs:

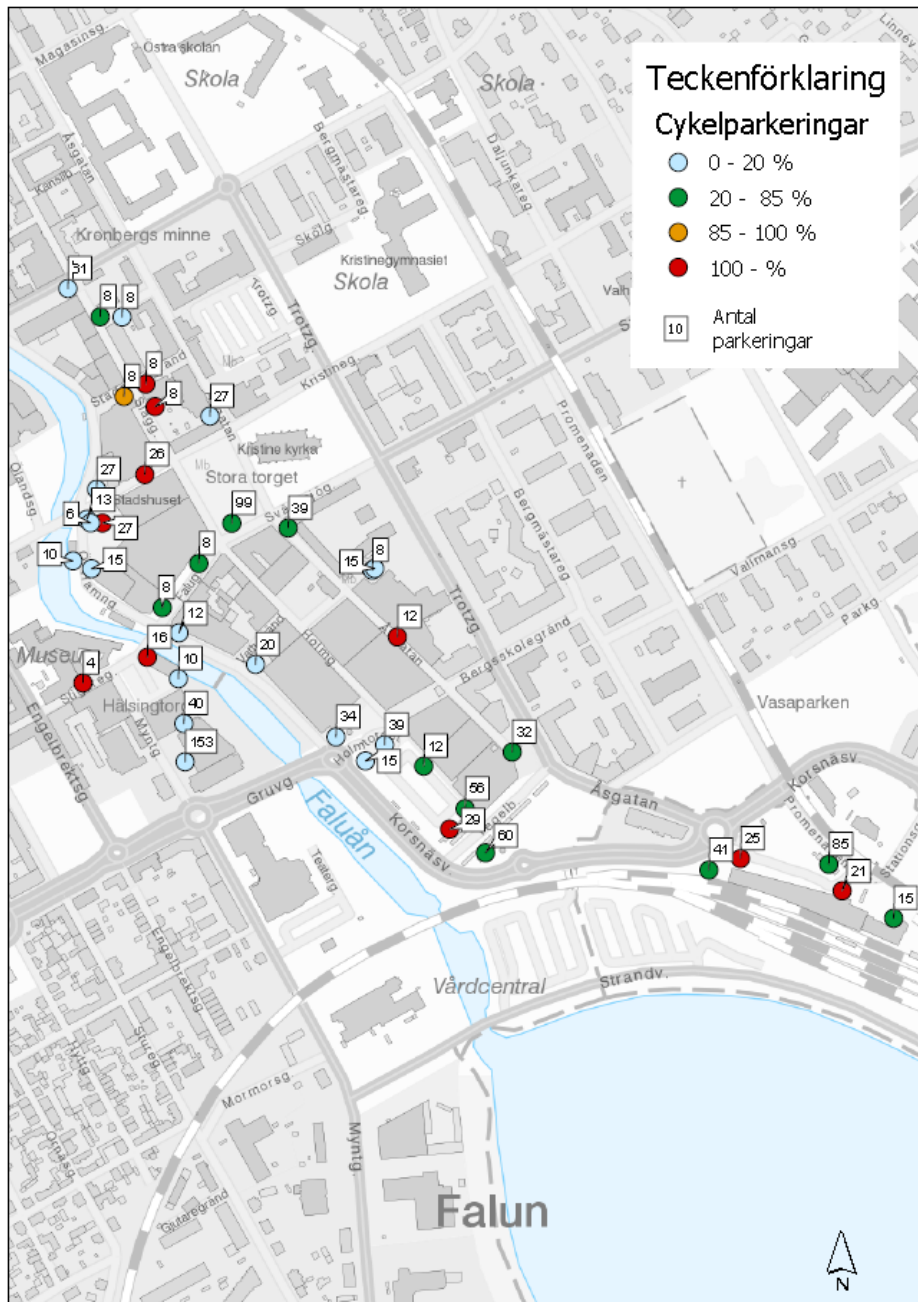
- Läget av parkeringsutrymmet måste vara preciserat till fastighet i närhet av tomt.
- Fastighetsägaren måste kunna visa att parkeringsutrymmet kommer att iordningsställas inom rimlig tid.

4.15 Parkeringsbolaget Falu P AB

Falu kommun är delägare i Falu P AB tillsammans med privata fastighetsägare. Bolaget sköter parkeringsverksamheten åt Falu kommun och samordnar t.ex. övervakning, skyltning, utformning och betalsystem för att få en enhetlig parkering. Bolaget svarar också för parkerings- och trafiksäkerhetsövervakning samt information till allmänheten om parkeringsregler på kommunens gator och allmänna platser. Falu P AB sköter även parkeringsövervakningen på de privata parkeringar som ingår i bolaget.

4.16 Cykelparkering och beläggningsgrad

Under våren och sommaren 2018 gjordes en inventering och beläggningsräkning av cykelparkeringar i hela tätorten. Den visade att det finns 1 278 cykelparkeringsplatser i centrum och vid Resecentrum. Högst beläggning, över 100 %, hade cykelparkeringen längs Slaggatan vid Rådhusplatsen, även cykelparkeringar exempelvis vid Fisktorget och vid muséet hade också en hög beläggningsgrad. Detsamma gäller även cykelparkeringsplatsen vid Knutpunkten och även några av cykelparkeringsplatserna vid Resecentrum. Av de 1 278 cykelparkeringsplatserna har ca 60 % fastlåsningsmöjlighet av cykelramen.

© Lantmäteriet Falu kommun Geodatasamverkan och Mät och karta, Falu kommun

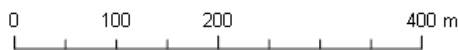

Bild 4.11: Beläggningsgrad cykelparkeringsplatser i centrum och vid Resecentrum våren och sommaren 2018.

5 KARTOR OCH TABELLER

5.1 Parkeringsanläggningar

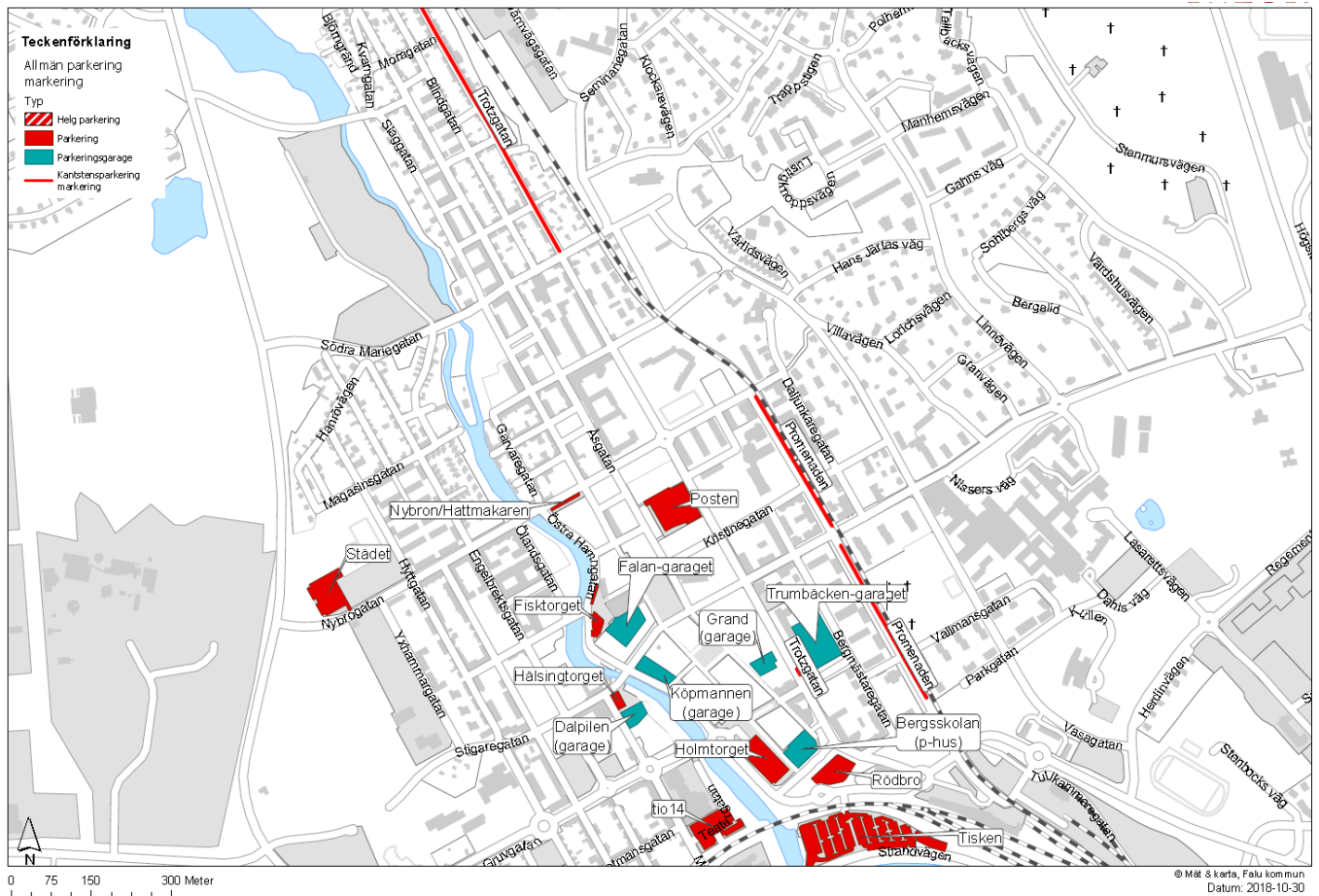

Bild 5.1: Karta över parkeringsanläggningar 2018.

5.2 Felparkeringsavgifter

Felparkeringsavgifter för Falu kommun		2017-10-20
Gäller för blankett med beteckning utgåva H, 2018-01-01-		
Överträdelse av bestämmelser i trafikförordningen (1998:1276)		
Stannat eller parkerat fordon		
01	på allmän plats inom tätbebyggt område som är terräng (3 kap. 48 §)	400
02	på en gång- eller cykelbana (3 kap. 48 §)	600
03	mot färdriktningen (3 kap. 52 §)	600
04	på eller inom ett avstånd av 10 m före ett övergångsställe (3 kap. 53 §)	600
05	i en vägkorsning eller inom ett avstånd av 10 m från korsande körbanas närmaste ytterkant (3 kap. 53 §)	600
06	i ett körfält eller en körbana för fordon i linjetrafik m fl (3 kap. 53 §)	600
07	för annat ändamål än på- eller avstigning på hållplats, ändamålsplats eller laddplats (3 kap. 54 §)	600
08	för annat ändamål än på- eller avstigning på plats avsedd för viss trafikantgrupp eller visst fordonsslag (3 kap. 54 §)	600/ 1000 (hkp)
09	enligt antecknad överträdelse	600
Parkerat fordon		
20	med något hjul utanför en uppställningsplats eller annan markering (3 kap. 49 §)	600
21	längre tid än 24 timmar i följd på vardagar, utom vardag före sön- och helgdag (3 kap. 49 a §)	600
22	utan att giltig parkeringsbiljett eller motsvarande är synlig och läsbar (3 kap. 49 a §)	600
23	utan att tiden på parkeringsskiva eller motsvarande har ställts in enligt 3 kap. 49 a § eller utan att angivelsen är synlig och läsbar (3 kap. 49 a §)	600
24	framför en infart till en fastighet eller så att fordonstrafik till eller från fastigheten väsentligen försvåras (3 kap. 55 §)	600
25	på en huvudled (3 kap. 55 §)	600
26	på en gånggata eller inom ett gångfartsområde (8 kap. 1 §)	600
27	enligt antecknad överträdelse	600
Överträdelse av bestämmelser i lokala trafikföreskrifter		
Stannat eller parkerat fordon		
30	inom ett område där fordon inte får stannas eller parkeras	600
31	på plats där fordon inte får stannas eller parkeras	600
33	enligt antecknad överträdelse	600
Parkerat fordon		
34	inom område där fordon inte får parkeras	600
35	på plats där fordon inte får parkeras	600
37	på fel sida av vägen enligt bestämmelser om datumparkering	600
38	längre än tillåten tid	200
39	utan att visa att avgift eller motsvarande är betald	
41	utan att parkeringsskiva eller motsvarande har använts	400
42	enligt antecknad överträdelse	200